

Kedves Testvéreim a Krisztusba vetett hit által!

Az ószövetségi református bibliaolvasó kalauz szerinti napi igében, vagyis a Példabeszédek könyvében a 20. fejezetben a 18. versben azt olvassuk, hogy tanácskozás során születik a jó terv, és megfontoltság kell a háborúhoz. Ez volt az az igevers, amelyik arra indított, hogy az újszövetségi párhuzamát keressem meg és arról prédikáljak. Egyébként maga a Példabeszédek könyvének 20. fejezete annyira sok igazságot mond el érzékletesen, hogy aki valaha is olvasta, az soha nem fogja elfelejteni. Fel is olvasom mindannyiunk épülésére: (...)

Kedves testvéreim! Visszatérve e sok igéből a 18. versre, arról van szó, hogy aki hadat kíván viselni, annak számot kell vetnie, hogy vajon tudja-e állni a költségeit?

Ez az ige az újszövetségben Jézus egyik példázatában is előbukkan, sőt egy másik példázat is ott van azonnal mellette hasonló üzenettel, csak hogy végül Jézus egy olyan mondattal zárja a példázatait, amiben más és sokkal több értelmet nyer az újszövetségi üzenet.

Lássuk közelebbről először az általánosabb értelmű ószövetségi igét!

Tervről szól, s hozzá tanácskozásról, ami által valószínűbben lesz a terv jó, háború esetében pedig ez a megfontoltságot követeli.

Testvéreim! Népi bölcsesség szintjén mindez azt jelenti, hogy az ember úgy élhet jól a jelenben, ha előtte tervekkel előkészíti, segíti, hogy az minél hasznosabb legyen, sőt ezeket a terveket érdemes más emberekkel is megbeszélni, vagy legalábbis figyelembe venni az ő szempontjaikat. Háborúban pedig, ahol nagy a tét, ahol emberi életokról van szó, ahol gyorsan zavarossá válhat a helyzet, ott kifejezetten döntően fontos lehet a megfontoltság.

Kedves testvéreim! A Példabeszédek könyvének igéi soha nem egyszerű okosságokat mondanak, hanem életet meghatározó bölcsességet tanítanak, helyes hozzáállást, tudás helyes alkalmazását, Istentől áldott életet élésnek a kritériumait. Így tehát ezeket a gondolatokat most már teológiai szintre emelve azt tanítják ezek az igék, hogy nem szabad, nem lehet tervek nélkül élnie az embernek. És hogy nem szabad, nem lehet e terveknek másokkal való tanácskozás kihagyásával történnie. És hogy a terv, ha jó, akkor sok áldást hordoz, de ha nem, az viszont sok áldatlanságot hordozhat. Azt is tanítja az ige, hogy ha már egyszer van háború, akkor abban elengedhetetlen a megfontoltság. Minden háború jellegzetessége szokott lenni az indulat, kegyetlenség és a meggondolatlanság. A Példabeszédek írója nem pacifista, hogy azt mondja: semmilyen háború nem lehetséges, hanem józanul azt mondja: ha már van háború, akkor a megfontoltság legyen az alapja. Szomorúan mondom, de a zsidó nép történetében ez szinte soha nem volt jellemző. Az ember nyugtalanul olvassa például a Bírak könyvét, a királyok-krónikák könyveit pedig egyenesen elborzadva, hogy abban mennyi szörnyű háborús történet van. Ugyanakkor eszünkbe juthat például éppen az a néhány ige is, amikor ezekben a háborús időkben az Isten emberei rengeteg vérontástól mentettek meg sokakat, mert megfontoltak voltak. Ők nem pacifisták voltak, és nem is békés természetű vallásos bölcsek, hanem Isten emberei. Egyelőre most maradjunk csak ennyiben, hogy a Példabeszédek könyvének tanítása a leginkább az Istenfélő emberek életében vált áldássá. De lássuk, hogy Jézusnál, az ő példázatainál hogyan lép még egy szinttel feljebb ez az igazság!

Jézus nem csupán arról szól, hogy a hívő emberek legyenek ilyen bölcsek, hanem mindkét példázatánál arra tanít, hogy az ő követése meggondolást és lemondást jelent. Mindkét példázatánál leülve kell tenni valamit. Leülve kell felszámítani a költségeket és leülve kell tanácskozni. Ez a leülés azt jelenti, hogy nem gyorsan akar túllenni rajta az illető, hanem megadja a módját a higgadt gondolkodáshoz és döntéshez. De miért kell ennyire megadni a módját ennek? Miért gondolta Jézus 2000 éve, hogy az ő követésénél a higgadtságra ekkora hangsúlyt fektessen? Hát nem szív kérdése a követés? Nos, ezek a példázatok arra tanítanak, hogy bizony nem. A szív Jézushoz vonz, de éppen az a szív, amelyik szenvedélyessé válik Jézus felé, éppen az a szív más felé is lehet szenvedélyes. Amelyik szív úgy szereti Jézust, az bárki, vagy bármi mást is ugyanúgy szerethet. Sok csupaszív embert ismerek, akik egy ideig lelkes Jézus követők voltak, ma már erre nem érnek rá.

Jézus az első példázatnál annyira bevonja a hallgatóságot, hogy rá is kérdez: ki az közületek, aki egy szőlőskerti őrtorony építésénél ne kellene, hogy komoly felmérést csináljon, és nem csak a költségeknél, hanem a kivitelezésnél is, különben a félig sikerült tornya csak nevetség tárgyává tenné őt mindenki előtt! Jézus azt tanítja: ha valami komoly dolgot akarsz, akkor ahhoz saját magadnak csinálj szándéknyilatkozatot, hogy magadat vedd komolyan! Gondold át, hogy mit akarsz, és ennek mi az ára. Mi az ára időben, energiában, pénzben, más lehetőségektől való elesésben. Mert ha kétszívűen egyszerre akarsz lenni Jézus követője, de azért másnak is a követője lenni, akkor ennek a csődjét előbb-utóbb majd fogják látni. Amit szerettél volna nyerni Krisztus követésével, azt nem fogod megnyerni, viszont amit a másba kapaszkodás által meg akartál tartani, az meg nem lesz elég. Ha pedig olyan komoly a hitélet dolga, mint egy háború, ott a megfontoltság nélkül végképp nagy lesz a kár, akár még más is a kárát vallhatja! Sajnos ez ránk, lelkészekre különösen igaz, hogy amikor egész közösséget igyekszünk életre hívni, de ezt nem jól tesszük, akkor a kár felbecsülhetetlen. De vezetőkre, politikusokra is igaz ez. A tiszta szándék nem lehet mentség, ha a megfontolás hiányzott a tetteinkből. Emberek testét-lelkét veszélyeztetni meggondolatlanság okán tragédia. Jézus tehát nagyon komolyan átgondolt követést vár tőlünk, tanítványoktól. Kéri, hogy hitéletünk legyen épületes, egyre inkább épülő, előre haladó, és legyen ugyanakkor megfelelő küzdelem is az ellenséges erőkkel. Az okos előrelátás, a nehézségek felmérése, a számba jöhető akadályok világos látása nélkülözhetetlen. Aki Jézus tanítványa akar lenni, az vegye számításba, hogy sokba kerül az ő követése. Nagy befektetést és odaadást igényel. Nem átmeneti dolog, hanem mindennapi használatná váló vallásgyakorlat. Jézust követni azt jelenti, hogy megyek vele arra, amerre ő megy. A döntést, hogy ezzel mennyi mindenre nemet mondok, az elején kell már meghozni, mert menet közben elszállni a kanyarban nagyon nem jó dolog. Család, vagyon, szent dolgok, mind hátrátételt kell, hogy szenvedjenek olykor. Nem mindig, nem állandóan. De olykor igen. Aki nem kész erre sohasem, az nem követi Jézust értelmesen. Ez egyébként a presbiteri esküben is meg van fogalmazva. Aki presbiter, az kész az egyéb dolgok hátrátételére is egyháza-gyülekezete érdekében. És itt nyilván nem arra kell gondolni, hogy eszetlenül bármit meg kell csinálni, amit az egyházban felülről parancsolnak. Itt arról van szó, hogy ha az egyház ügye a presbitereknek is csupán szabadidős tevékenység lenne, s ők nem lennének jelek az odaszánásra, akkor ugyan ki venné komolyan az egyházat? Éles fogalmazásban Jézusnak nem kedves szentekre, hanem odaszánt életű harcostársakra van szüksége. Jobb a veszteséget előre

látva leülni, átgondolni mindent, mint lelkesen buzgólkodni, és közben kiégni, felsülni, hiteltelenné válni, mást is veszélybe sodorni.

Testvéreim! Az a meggyőződésem, hogy a Magyar Református Egyház Gyülekezetei jó részében nem szokás, nem gyakorlat a leülés és tanácskozás, a fontolóra vevés, hanem csak úgy vannak a megszokások meg a fellángolások. Egyik rosszabb, mint a másik. A leülésnél látszólag nem történik semmi, folyik el a drága idő, de valójában ez az alap az üdvös jövőre. Egyházunk vezetésénél most 2022-ben leültek és több évtized után fontolóra vettek közegyházi dolgokat. Üdvös történés. Ennek kell megvalósulnia a gyülekezetek presbitériumaiban is és a gyülekezeti tagok fejében is. Mielőtt még rátennénk kezünket az eke szarvára, előbb gondoljuk át, hogy akarjuk-e ezt tényleg csinálni? Tényleg üdvösséget ad-e a hitem, a keresztyénségem, az egyháztagságom, Jézus-utánzásom, az ő szabályai szerint való életem? S ha a számvetésben az jön ki, hogy igen, én ezt akarom, akkor viszont tegyük rá az eke szarvára a kezünket, és hajrá, kezdjünk el az Isten országában dolgozni. Ámen.